

també escriví «segurs del Besòs»); «--- de Basòs» Jer. Pujades, *l. c.* — 4 Mateu i L., *BABL* XIX, 143, pretén trobar, com a base pre-romana de BAETULO: bc. *baitu* «apresar un objeto». Però aquest numismàtic en matèria de llengua no sap on va, car és que ignora fins i tot que *-tu* en basc no és més que una desinència verbal postissa. — 5 Qui es recordi que *ai* basc pot venir de AU, veient que hi ha un *zaika* «mimbre ---» en Azkue, potser suggeriria que 'vi-meteres' lliga força amb IBAI 'ribera', però a penes podriem seguir-lo perquè Azkue només ho recull en un sol poble de Guipúscoa, encara que *zail* «cocreoso» etc. sigui adj. ben estès; i al costat de *zaika* hi ha el sinònim *iz* (crec que amb derivat *izai* o *iza-ki*). Una combinació amb el SAUT-, ètmon pre-romà de *sot?*, fóra ben arbitrària.

Badasseli (El Molar), V. *Vadecelis*

Sa Badaia (pron. *sə bədɛ'ja*), poss., te. Artà (XLIII, 20 180.19). Probablement de l'àr. *baṭṭiḥa* amb el sentit de 'melonar', si bé els seus descendents, cast. *badea* i cat. *albudeca* (*DECat* I, 157), designen més aviat com a nom d'unitat un meló de poca qualitat.

Badell, V. *Baell*

La BADELLA

Alt Berguedà, prop de Cercs, amb aquest nom i també *Verdera* (o variants *Vedella* etc.) es coneixen una església rural, antic priorat i un veïnadet adjacent. Anoto *lə bədɛ'lə* 1930, pels volts de l'estació ferroviària de Figols. CATorras: «església de St. Salvador de *Verdera* o de *La Badella*» (*Berg.*, 30 i 109); al nomencl. C. E. C., s. v. *Cercs*, està entre els agregats: «St. Salvador de *la Vedella*».

SerraV., que se n'ocupà molt en *Pinós* i *Mtpl.* III, dóna les seves dades, molt autoritzades i documentades, pp. 193-194, sota l'encapçalament «*Abadella* i *Abadia*», que denota ja una interpretació etimològica, perquè en els docs. que extracta, el nom apareix en formes diferents. No oblidem, però, que el vol. III d'aquest gran llibre és pòstum; sovint sembla endevinar-s'hi excés de zel dels publicadors, o sargits indiscrets de notes en suspens. Part de les dades terminen en *-era* i les altres en *-ella*. Les detallo separadament, començant per les en *-era*.

Sant Salvador de *Zavedera* any 1291, evidentment = *Ça Vedera*. St. Salvador de *la Vedera*, anys 1357, 1362, 1370; «parròquia de St. Salvador de *la Vadera* 1457». Aclarint ell: «seria l'actual St. Salvador de *l'Abadella*». També documenta el lloc amb la forma *Abadia*, traient-ho d'un «Manual» (sens dubte antic), del qual copia: «en 1322 --- vengué el mas Soldevila de la parròquia de St. Ciprià de *l'Abadia*»; i més enllà: «en la pàgina mateixa del manual hi ha escrit de *lavaderas*».

Formes en *-ella*: «--- prior del priorat de St. Salva-

dor de *la Vedella*, de l'ordre de St. Benet» en text de 1585, en el qual torna a aparèixer aquesta forma. També en altres cites que dóna: a la p. 149 SerraV. cita «Fra B. Viladomat --- prior de St. Salvador de *la Vadella*» a. 1693, i en la mateixa forma ho escriví l'any 1772 el president dels Benedictins de la Corona d'Aragó.

En total tenim testimoni de *Vedera* els anys 1291, 1357, 1362 i 1370, i *Vadera* 1427, 1433, i en el «manual»; la forma amb *ve-* és doncs l'antiga. D'altra banda *la Vedella* 1585, 1693 i 1772. *La Badia* 1433, *l'Abadia* 1322.

A part tenim encara alguna informació més. M. Riu, en la seva enumeració de convents, resumeix dient que St. Salvador de *la Vadella* fou un monestir benet documentat des de c. 830 fins al S. XIX. No precisa les formes; i la primera data ha de ser la del doc. número 1 del *Cart.* de Tavèrnoles, que només diu «monasterio --- Sancti Salvatoris» sense NL; en efecte Riu explica que primer havia depès de Tavèrnoles, i després de la Portella.

Tenim, doncs, que les formes documentades a l'E-dat Mitjana són les en *-era* (i les dues d'*Abadia*), mentre que les en *-ella* apareixen després: sengles en els Ss. XVI, XVII, XVIII, XIX. Ara bé és clar que *-ella* fonèticament no pot sortir de *-era* (ni viceversa); i lingüísticament tampoc no hi lliga *abadia*. Doncs, havent-hi barrera fonètica infranquejable, hem de tendir a creure que són denominacions independents lingüísticament encara que s'hagin dit del mateix paratge. Però és que en realitat veig prova que eren dos santuaris distints, amb advocació de sants diferents. Serra cita encara un doc. de 1433, que prova que hi ha advocació discrepant per a cada un dels dos noms: «in parrochia Scti. Salvatoris de *la Vadera* et Scti. Sepriani de *la Badia*».

S'hi veu per tant una solució: al costat del priorat dit St. Salvador de *la Vedera*, vora *l'abadia* o rectoria d'aquesta aglomeració rural, deuriem fer una ermita o esglésiola menys important, i amb l'altra advocació, que per tant en digueren *St. Cebrià de l'Abadia* i amb diminutiu *St. C. de l'Abadiella* —car St. Salvador no era més que mitja abadía, per dir-ho així: un mer priorat; en fi les dues denominacions tendiren a confondre's (essent el lloc quasi el mateix) i per encreuament de *lə bədɛ'lə* amb *lə bədɛ'jə* resultà *lə bədɛ'jə*.

Queda, doncs, només per explicar el nom *Vedera*. Notem que va sempre amb article (l'arcaic *ça* a. 1291, i després *la* constant, fins avui), ço que fa suposar que hauria funcionat com apel·latiu usual. Deu ser el mot *verdera* 'bardissa': del qual reunim moltes cites vastament esteses en toponímia cat.; entre moltes: *Palau-sa-verdera*, poble damunt Roses, que va amb un *Verdera* o *Viridaria* ja citat en docs. de c. l'a. 1100, en els diplomes de St. Pere de Roda. En el nom del Berguedà, la dissimilació eliminaria la primera *r*, però junt amb la dissimilada sobrevisqué *Verdera* fins avui en dades modernes (Torras...). També en el cens de 1359, car aquí hom ha imprès «Pquia de Sant Salvador de *la Verdura*» (*CoDoACA* XII, 66), on ha d'haver-hi error